

AEZ301 Hayat Bilgisi Öğretimi

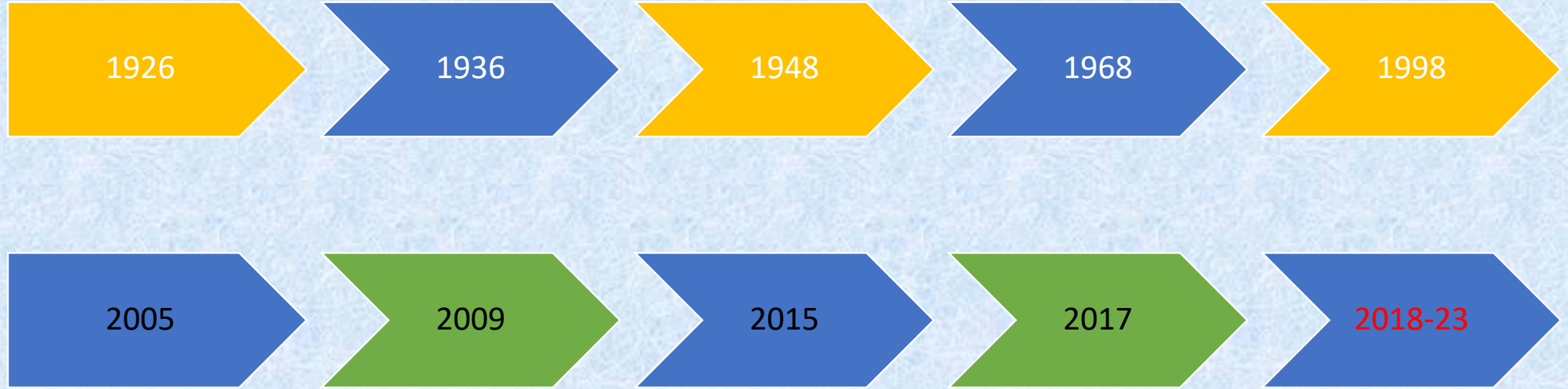
Hayat Bilgisi Öğretiminin

Türkiye'deki Tarihsel Gelişimi

Dr. Öğr. Üyesi Fehmi DEMİR

Siirt Üniversitesi Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı

CUMHURİYET TARİHİNDEKİ HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

1924 Müfredat Programı

- Cumhuriyetin ilanından sonra ilk program geliştirme çalışmaları ilkokullara yönelik olarak yapılmıştır.
- **1924 yılında «İlk Mektepler Müfredat Programı» yayınlamıştır.** Ancak daha kapsamlı bir program yapılınca kadar bu program geçici olarak kabul edilmiştir. Bu programda **zel amaçlara yer verilmemiş ve dersler arasında bir ilişki kurulmamıştır.**

1926 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Cumhuriyet döneminin kapsamlı ilk programıdır.
- İlk kez derslerin **özel amaçlarına** yer verilmiştir.
- **Değerlendirme** boyutu **eksik** kalmıştır.
- İlkokulun 5 yıllık öğrenim süresi **3+2 (devreler)** olarak ayrılmıştır.
- **Yeni Türk alfabesinin** uygulandığı ilk programdır.
- İlkokul birinci devrede okutulan «Tabiat Tetkiki», «Muhasabatı Ahlakiye», «Tarih» ve «coğrafya» dersleri **«Hayat Bilgisi» dersleri altında** birleştirilmiştir.
- Hayat Bilgisi dersi, **ilk defa** bu programda **yer almıştır**.

1926 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- HB Programının temelinde yatan düşünce «hayat bilgisi, toplu tedris ve iş okulu»dur.
- Programdaki diğer derslerin Hayat Bilgisi dersi ile ilişkilendirilerek işlenmesi öngörülmüştür
- Hayat bilgisi öğretimi çerçevesinde ulusal eğitim prensipleri verilmeye çalışılmıştır.
- Öğrenciler arasında dayanışma ve birliktelik duygularını uyandırmak ve güçlendirmek amaçlanmıştır.

1926 Hayat Bilgisi Programı

- **Ulusal Egemenlik** (23 Nisan) ve **Cumhuriyetin** (29 Ekim) ilkelerinin anlatılması vurgulanmıştır.
- Dersin **öğretiminde** daima **yerel koşullara** dikkat edilmesi gerektiği belirtilmiştir.
- Ders ile ilgili **etkinliklerin** bizzat **çocuklara** yaptırılması, «**yakından uzağa**» ilkesi ile **doğal ve sosyal çevre** dikkate alınmıştır.

Dersler		Sınıflar/Saat				
		1	2	3	4	5
Türkçe	Alfabe	10	-	-	-	-
	Kıraat	-	4	4	3	3
	İmla	-	2	2	1	1
	Tahrir	-	2	2	2	2
	Grammer	-	-	-	1	1
	El yazısı	-	2	2	1	1
Din Dersi		-	3	2	1	1
Hayat Bilgisi		4	4	4	-	-
Hesap Hendese		4	4	5	5	5
Tarih		-	-	-	2	2
Coğrafya		-	-	-	2	2
Tabiat Dersleri		-	-	-	2	2
Eşya Dersleri		-	-	-	-	2
Yurt Bilgisi		-	-	-	2	1
Resim-Elişi		4	4	4	2	2
Musiki		2	2	1	1	1
Cimnastik		2	2	2	2	2
Yekün		26	26	26	26	26

1936 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

Dersler	Sınıflar/Saat				
	1	2	3	4	5
Türkçe	10	7	7	6	6
Tarih	-	-	-	2	2
Coğrafya	-	-	-	2	2
Yurt Bilgisi	-	-	-	2	1
Tabiat Bilgisi	-	-	-	3	3
Aile Bilgisi	-	-	-	2	2
Hayat Bilgisi	5	6	7	-	-
Hesap-Hendese	4	4	4	4	5
Resim-Elişi	4	4	4	2	2
Yazı	-	2	1	1	1
Eşya Dersleri	-	-	-	-	2
Müzik	1	1	1	1	1
Cimnastik	2	2	2	1	1
Yekün	26	26	26	26	26

- 1926'dan sonra çeşitli alanlarda **yapılan inkılaplar** eğitim programlarında da **değişimi gerektirmiştir**.
- Mevcut **öğretmenlerin** yeni sisteme göre **yetiştirilmesi** ve uygulamada **karşılaşılan güçlükler**, ilkokul programının yeniden düzenlenmesine yol açmıştır.
- **Milli eğitimin amaç ve ilkelerine** ilk defa yer verilmiştir. İlkokulda **öğrencilerin gelişim özelliklerinin** de göz önünde bulundurulması istenmiştir.
- İki **devreli sistem 2+3** olarak devam etmiştir.

1936 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- **Atatürk ilkelerine** ilk kez bu programda yer almıştır.
- Bir önceki programda olduğu gibi **toplu öğretim** yöntemine vurgu yapılmış, bu devredeki **derslerin hayat bilgisi dersi etrafında** verileceği belirtilmiştir.
- **Tarih, coğrafya, tabiat ve yurt bilgisi** derslerinin hayat bilgisi dersi ile birlikte verilmesi vurgulanmıştır.
- Hayat bilgisi dersinin **beş hedefi** olduğu belirtilmiştir.
- Birbiriyle ilişkili olan üniteler birleştirilerek **ünite sayıları azaltılmıştır**.
- Birinci devrede (1. 2. 3. sınıf) sırasıyla **5,6 ve 7'şer saat** okutulmuştur.

1936 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Hayat bilgisi **birinci devre** öğretiminin «bel kemiği» ve «**mihveri**» olarak nitelendirilmiştir.
- Hayat bilgisinin işlenişine yönelik **öğretmenlere yönergeler** verilmiş ve programın işlenişinde **öğretmenlere esneklik** sağlanmıştır. Bol bol **araç-gereç** kullanılması gerektiği vurgulanmıştır.
- **Sınıf dışı uygulamalara** ağırlık verilmesi ve çocukların doğal olayları anlamalarında **okul bahçesinden yararlanılması** gerektiği belirtilmiştir.
- Dersin içeriği 1926 programında olduğu gibi **yoğun ve bilgi dolu** olmuştur.

1948 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- 1936 programında, 1926 programına göre **esaslı bir değişiklik yapılamadığı** eleştirileri ve ülke genelinde **iki programın** (Köy ve Şehir Okulları) **uygulanması** yeni program ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.
- Geniş ölçüde yapılmış **anket sonuçlarına dayalı** olarak düzenlenen program **20 yıl** süreyle **uygulanmıştır**.
- Program **bilgi öğretimini** esas kabul etmiştir.

Dersler	Sınıflar/Saat				
	1	2	3	4	5
Hayat Bilgisi	5	6	7	-	-
Türkçe	10	7	7	6*	6*
Tarih	-	-	-	2	2
Coğrafya	-	-	-	2	2
Yurttaşlık Bilgisi	-	-	-	2	1
Tabiat Bilgisi	-	-	-	3	3
Matematik	4	4	4	4	5
Aile Bilgisi	-	-	-	2	2
Resim-İş	4	4	4	2	2
Yazı	-	2	1	1	1
Müzik	1	1	1	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	1	1
Tarım-İş	6	6	6	6*	6*
Yekün	26	26	26	26	26

1948 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Hayat bilgisi, bir gözlem, yaşama, iş ve deney dersi olarak tanımlanmıştır. Çocuğun içinde bulunduğu doğal ve toplumsal gerçeği ruhsal durumuna uygun olarak bir bütün olarak kavrayacağı düşüncesi özellikle vurgulanmıştır.
- HB, I. Devrede 5, 6 ve 7 saat olarak işlenmeye devam edilmiştir.
- Toplu öğretim ilkesi ve mihver ders olma işlevi devam edilmiştir.
- Hayat bilgisi dersinin amacı ve üniteleri ayrıntılı olarak sunulmuştur.
- Programın ilk konusu olan «Mektebimiz», «Dershanemiz» konusuyla değiştirilmiştir.

1948 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Derste **çevresel özelliklerin** dikkate alınarak işlenmesi daha çok önem kazanmıştır. Konuların sonlarına «**Eğitimsel Sonuçlar**» başlığı taşıyan paragraflar eklenmiştir.
- Programda **bireysel farklılıkların ve gelişim özelliklerinin dikkate alınması**, konuların **geçmiş yaşantılarla ilişkilendirilmesi** ve **yaparak yaşayarak öğrenmenin** benimsenmesi gibi ilkelere yer verilmiştir.
- **Eleştirilen tarafları:** Derslerin çok çeşitli olması, içeriğin yoğun olması, programın ansiklopedik bilgilerle dolu olması, konulardaki esnekliğin kaldırılması, bölgesel özelliklere göre uyarlanamaması, öğretim materyali ile öğretmen sayısındaki yetersizlikler.

1968 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

Dersler	Sınıflar/Saat				
	1	2	3	4	5
Türkçe	10	10	10	6	6
Matematik	5	5	5	4	4
Fen Bilgisi	-	-	-	4	4
Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3
Hayat Bilgisi	5	5	5	-	-
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	-	-	-	2	2
Resim-İş	1	1	1	2	2
Müzik	1	1	1	1	1
Beden Eğitimi	3	3	3	3	3
Toplam	25	25	25	25	25

- **1948** programına yöneltilen **eleştiriler** ve 1961 yılında kabul edilen 222 sayılı **İlköğretim ve Eğitim Kanunu** yeni bir programı gerekliliği ortaya çıkmıştır.
- 1962 yılında program taslağı hazırlanmış ve **6 yıl denendikten sonra 1968-1969 öğretim yılından** itibaren tüm ülkede **uygulanmıştır**.

1968 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Eğitim Programı yaklaşımı benimsenmiştir. Programda amaç, içerik, öğretim-öğrenme süreci ve değerlendirme basamaklarının yapılandırılmasına özen gösterilmiştir.
- Programda, ilk defa planlama anlayışı yer almıştır. Programın ve derslerin genel amaçlarına ulaşmasında planlamanın önemi üzerinde durulmuş ve öğretmenlerin yıllık plan, ünite planı ve ders planı hazırlaması belirtilmiştir.
- 1968 programının yürürlüğe girmesiyle hayat bilgisi programı 30 yıl süre ile en uzun uygulanan programlardan biri olmuştur.

1968 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Önceki programlarda 1. 2. ve 3. sınıflar için olan **toplu öğretim, ilkokul 4. ve 5. sınıfa da getirilmiştir**. İkinci devre dersleri «Sosyal Bilgiler» ve «Fen Bilgisi» dersleri etrafında toplulaştırılmıştır.
- **Ders konuları üniteler altında toplanmış**, belirli gün ve haftalar her sınıfa eklenmiştir.
- **Hedeflerin tamam öğrenciye dönük** olarak ifade edilmiştir.

1968 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Programda hayat bilgisi «gözlem, yaşama, iş ve deney» dersi olarak tanımlanmış ve dersin amaçlarına ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir. Ancak dersin sınıf düzeyindeki amaçlarına yer verilmemiştir.
- Program çerçeve program niteliğindedir.
- Programda konu başlıkları ünite olarak isimlendirilmiştir.
- 1948 programına göre ünite sayısı azaltılmış ancak ünite alt başlıkları ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

1968 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Hayat bilgisi üniteleri işlenirken «programın uygulanmasına ilişkin **genel esaslar**»ın göz önünde bulundurulması önerilmiştir.
- Hayat bilgisi dersi için **birleştirilmiş sınıf programına** yer verilmiştir.
- 1971 yılında haftalık **ders saati sayısı** 2. ve 3. sınıflarda **6 saate** çıkarılmıştır.
- 1975 yılında haftalık **ders saati sayısı** bütün sınıf düzeylerinde **5 saate** indirilmiştir.
- 1994 yılında haftalık ders saati sayısı bütün sınıf düzeylerinde **6 saate** çıkarılmıştır.

1968 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Program eleştirileri:
- Öğretmenler hazırlanmadan programın uygulanması,
- Öğretmenlerin yetiştirilmesinin ilköğretim müfettişlerine bırakılmış olması,
- Programı açıklayan uygulamalı ciddi bir eserin hazırlanmaması

1998 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- «Milli Eğitim Geliştirme Projesi»
- **Davranışçı yaklaşım** temele alınmış, **çerçeve niteliğindedir**. Ünitelerin işlenmesinde **öğretmenlere esneklik** sağlanmış. **Çevresel koşullara** göre bazı konular program dışında kalabileceği gibi bazı konular da programa dahil edilebilir.
- Programın uygulanmasıyla ilgili **esaslara**, **belir gün ve haftalara**, dersin **genel hedefleri ve özel hedeflerine**, **üniteler ve sürelerine** yer verilmiştir.

Dersler	Sınıflar/Saat				
	1	2	3	4	5
Türkçe	12	12	12	6	6
Matematik	4	4	4	4	4
Hayat Bilgisi	5	5	5	-	-
Fen Bilgisi	-	-	-	3	3
Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3
Yabancı Dil	-	-	-	2	2
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	-	-	-	2	2
Resim-İş	2	2	2	1	1
Müzik	2	2	2	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	2	2
Bireysel ve toplu Etkinlik	3	3	3	-	-
Seçmeli Dersler	-	-	-	4	4
Toplam	30	30	30	30	30

1998 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Programın amacı doğrudan gözlenebilen ve ölçülebilen **hedefler ve davranışlar** şeklinden ifade edilmiştir.
- **Her sınıf** düzeyine göre **hedef ve davranış** sayısı ilk defa bu programda yer almıştır.
- Öğretme-öğrenme sürecinde **öğretmen bilgiyi yapılandırarak** öğrenciye **aktarmaktadır**.
- Olgular, birbirinden **bağımsız çok sayıda üniteye** bölünmüştür.

1998 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Programda **ünite sürelerine** yer verilerek, ünitenin önemi açıklanmış, hangi davranışların kazandırılacağı ile ilgili konular listesi ayrıntılı olarak verilmiştir.
- Öğrenme-öğretme etkinlikleri ile **ölçme ve değerlendirme için örnek formlar** sunulmuştur.
- Her sınıf düzeyinde **belirtke tabloları** verilmiştir.

1998 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Bu programda hayat bilgisi dersi ilk üç sınıfta **beşer saat** düzenlenmiştir.
- Hayat bilgisi dersinin **temel amacı** öğrencinin yaşadığı **toplumla uyum** içinde olmasını **sağlayacak bilgi, tutum ve beceriler** geliştirmek olarak belirlenmiştir. Ders için **26 amaç** belirlenmiştir. Hedeflerin çoğunluğu duyuşsal hedeflerdir. **Sınıf düzeyinde özel amaçlar ve davranışlar** da belirlenmiştir.
- Hayat Bilgisi Öğretim Programı, **vatandaşlık aktarımına uygun** olarak hazırlanmıştır.

1998 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Konuların programda verilen sırada işleme zorunluluğu yoktur. Ancak ulusal ve dini bayramların, kuruluş ve kurtuluş günlerinin, yıl dönümlerinin, belirli gün ve haftaların zamanında işlenmesine özen gösterilmiştir.
- Ders işlenirken **öğretmenin yol gösterici** olmasına, öğrencinin **derse katılımı** ve **yaparak-yaşayarak öğrenmelerine** önem verilmiştir.
- Dersin işlenişinde öğrencinin **görerek, işiterek** öğrenmesini sağlayıcı materyallerden yararlanması, **gezi ve gözleme ağırlık verilmesi** üzerinde durulmuştur.
- İlk defa **alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin** kullanılması önerilmiştir.

1998 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Eleştirilen yönleri:
- Öğrenci bakış açısı temel alınmamıştır.
- Yoğun **bilgi aktarımı** söz konusudur.
- **Öğretmen merkezlidir.**
- Üst düzey zihinsel süreçlerden çok gözlenebilen somut **davranışlar ön plandadır.**
- Bütün öğrenciler aynı yöntemle öğrenmeye yönlendirilmektedir: **Bireysel farklılıklar dikkate alınmamıştır.**
- Öğrenme öğretme sürecinde **geleneksel yöntem-teknikler** kullanılmıştır.
- **Sonuç(ürün-çıktı) odaklı ölçme ve değerlendirme** yöntemleri kullanılmıştır.

2005-2009 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

Dersler	Sınıflar/Saat				
	1	2	3	4	5
Türkçe	12	12	12	6	6
Matematik	4	4	4	4	4
Hayat Bilgisi	5	5	5	-	-
Fen Bilgisi	-	-	-	4	4
Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3
Yabancı Dil	-	-	-	2	2
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	-	-	-	2	2
Görsel Sanatlar	2	2	2	1	1
Müzik	2	2	2	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	2	2
Rehberlik/Sosyal Etkinlikler	1	1	1	1	1
Seçmeli Dersler	2	2	2	4	4
Toplam	30	30	30	30	30

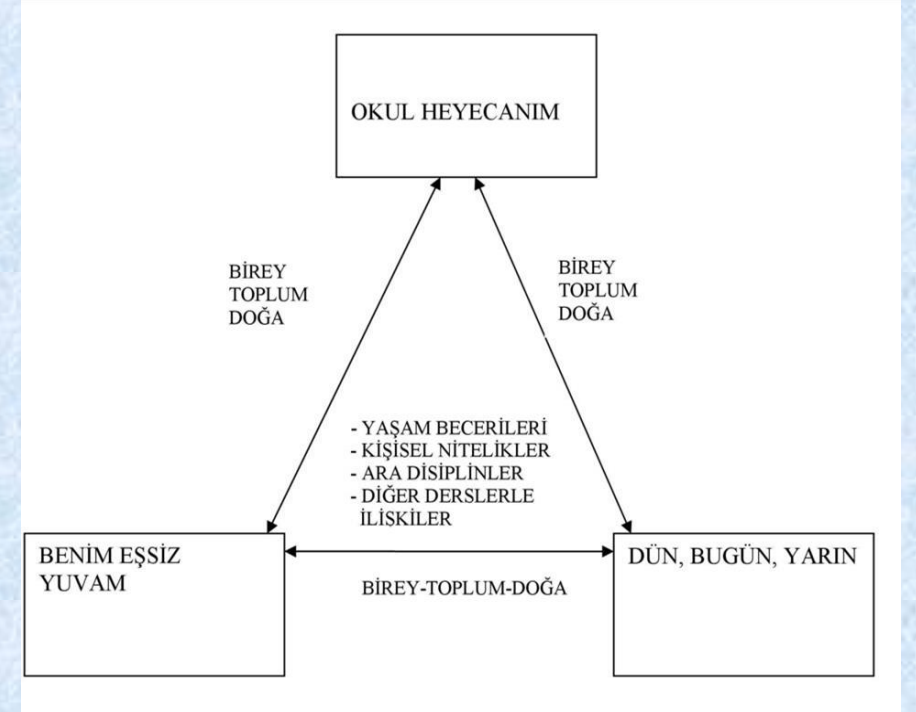
- **Bilişsel ve yapılandırmacı anlayış** temel alınarak geliştirilmiştir.
- **Birey** biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel bütünlük temelindeki **değişimin** hem **nesnesi** hem de **öznesi** olarak yer almıştır.
- **Sarmallık** ilkesi, **alternatif değerlendirme** yaklaşımları
- Tüm dersler için ortak olacak **sekiz beceri** belirlenmiştir.
- Hedef davranış yerine «**kazanımlar**» ifadesi
- Öğretmen, öğrenci ve veli **rolleri açıklanmıştır**.
- 2005 programı **en kapsamlı en ayrıntılı** program.

2005-2009 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMLARI

- Hayat bilgisi öğretim programı 22 Nisan 2009 da Danıştay tarafından Türk Mili Eğitimi'nin amaçlarına hizmet etmede yetersiz kaldığı gerekçesiyle iptal edilmiştir.
- 2005 programı TTKB tarafından küçük değişikliklerle 14 Mayıs 2009 tarihinde kabul edilerek yayınlanmıştır.
- Çocuğun **ezberden uzak, eğlenerek öğrenmesi**, yaşamı için **ihtiyaç duyacağı bilgi ve becerilere önem vermesi** ve bunlara ulaşabilmesi için çocuğun **her yönüyle geliştirilmesi** ilkeleri benimsenmiştir.

2005-2009 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMLARI

- Programda «**birey**», «**toplum**» ve «**doğa**» olmak üzere **üç öğrenme alanı** belirlenmiştir. Bu öğrenme alanlarını kapsayan **üç «tema»**; «Okul heyecanım», «Benim eşsiz yuvam» ve «Dün, bugün yarın» olarak isimlendirilmiştir. Bu temalar yaşam becerileri, ara disiplinler ve diğer derslerle ilişkilendirilmiştir.
- Programın **yapısı ve öğeleri ayrıntılı** biçimde açıklanmıştır.
- **Etkinlik örnekleri** sunulmuş; etkinlikleri yaparken kullanılabilecek strateji-yöntem-teknikler ve odaklanması gereken kavramlar belirtilmiştir.

2005-2009 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMLARI

- **Açıklamalar** kısmında kazanımın hangi beceri, değer ve ara disiplin ile ilişkili olduğu; diğer derslerle **ilişkilendirme** kapsamında hangi dersin hangi kazanımı ile ilişkilendirileceği belirtilmiştir.
- Ölçme değerlendirilmenin hangi ölçme araçları ile gerçekleştirilebileceği açıklanmıştır.
- 2005 Hayat Bilgisi Öğretim **Programı'nda amaç**, öncelikle «öğrencilerin **temel yaşam becerilerini** kazanmalarına ve **olumlu kişisel nitelikler** geliştirmelerine yardımcı olmak» olarak belirlenmiştir.
- **Atatürkçülük ile ilgili konular** da ayrıntılı olarak açıklanmış ve kazanımlarla ilişkilendirilmiştir.

2005-2009 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMLARI

- Programda, öğrencilerin öğretme öğrenme sürecine **aktif olarak katılmaları** üzerinde durulmuş ve öğretmenin öğretme öğrenme sürecini düzenlerken öğrencilerin sahip oldukları **değişik öğrenme stillerinin** ve **zeka alanlarını** dikkat almaları gerektiği açıklanmıştır.
- Öğrencilerin her tema ve sınıf için kavraması beklenen **kavramlar listelenmiş**, öğretmenin rolü, programın süresi ve belirli gün ve haftalar açıklanmıştır. Programın başarı ile uygulanmasında **aile katılımı ve okul-aile işbirliği** üzerinde durulmuştur.

2005-2009 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMLARI

- **Değerlendirmede sonuç ve süreç** temeline göre oluşturulmuştur. Gözlem, öz değerlendirme, akran ve grup değerlendirme ve ürün dosyası gibi farklı ölçekler ve ölçütler yer almıştır.
- **2010** yılında yapılan değişiklikle Hayat Bilgisi dersinin **haftalık ders saati** sayısı bütün sınıf düzeylerinde **4 saate** indirilmiştir.
- Ders programının sistematik ve açık bir yapıda olmamasından dolayı öğrenme ve öğretme süreci ile ölçme ve değerlendirmeyi olumsuz etkilemesi, öğretmenin dersteki sorumluluğunun artması gibi nedenlerle 2015 yılında HBÖP yenilenmiştir.

2015 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Program **ünite temelli**, **çocuk merkezli**, **toplu öğretime** dayalı ve **sarmal programlama** anlayışı çerçevesinde geliştirilmiştir.
- Program 14 özel amaç cümlesi, dersin değerleri ve becerileri, organizasyon yapısı, ölçme ve değerlendirme ve programın uygulanmasına ilişkin açıklamalar kısmından oluşmaktadır.
- Programda **22 beceri** ve **20 değere** yer verilmiştir.
- Program sadeleştirilmiş ve programdaki **kazanımlar** 2009 programına göre **%50** oranında **azaltılmıştır**.
- Birinci ve ikinci sınıfta haftada dörder ve üçüncü sınıfta da haftada üç saat olarak okutulması kararlaştırılmıştır.

2015 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Üç sınıf düzeyinde de aynı isimle anılan **6 ünite**ye yer verilmiştir.
- Her üç sınıf düzeyinde de **bilişsel alan kazanımları**, duyuşsal ve pikomotor alan kazanımlarına göre **daha yoğun** olmuştur.
- **Bazı kazanımlar** hiçbir değişiklik yapılmadan tüm sınıf düzeylerinde **tekrarlanmıştır**.
- Ölçme ve değerlendirme yaklaşımı **süreç temelli** değerlendirme yaklaşımına dayanmaktadır.
- Ölçme ve değerlendirmeye ilişkin **örnek uygulamalara yer verilmemiştir**.
- **İki sene yürürlükte** kalmıştır. Okutulan **en kısa süreli program** olmuştur.

2017-2018 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- 2017 yılında taslak olarak geliştirilmiş ve 2017-2018 öğretim yılında yürürlüğe girmiştir. Ancak programın yeniden gözden geçirilmesi ve küçük değişikliklerin yapılmasıyla 2018 programı geliştirilmiştir. Bu program 2018-2019 öğretim yılından beri yürürlükte dir.
- Hayat Bilgisi Öğretim Programında özel amaçlara, becerilerine, uygulamada dikkat edilecek hususlara, program yapısı, ders kitabı forma sayıları ile kazanımlar ve açıklamalara yer verilmiştir.

2018 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Hayat Bilgisi dersinin asıl amacı temel yaşam becerilerine sahip, kendini tanıyan, sağlıklı ve güvenli bir yaşam süren, yaşadığı toplumun değerlerini özümseyen, doğa ve çevreye duyarlı, araştıran, üreten ve ülkesini seven bireyler yetiştirmek olarak belirtilmiştir.
- Bu genel amaç çerçevesinde 14 özel amaç ifadesi belirlenmiştir.
- **Çok odaklı ölçme değerlendirmeye** vurgu yapılmıştır. Bu kapsamda ölçme değerlendirme etkinliklerinde bireysel farklılıklara dikkat edilmesi, bilişsel alan ölçümlerinin yanında duyuşsal ve psikomotor alanlarda da ölçümler yapılması ve öğretmen ile öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleşen sürece dayalı değerlendirmeyi esas almak gerektiği üzerinde durulmuştur.

2018 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- Programda 23 adet temel yaşam becerisine yer verilmiştir.
- Tüm programlarda ortak olan kök değerler belirlenmiştir. Kök değerler adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir.
- **Ünite temelli** yaklaşım esas alınarak her üç sınıf düzeyi için **aynı isimle** anılan altı **üniteden** oluşmaktadır.
- Kazanımlar sınıf düzeyi, ünite numarası ve kazanım numarası temelinde numaralandırılmıştır.

2018 HAYAT BİLGİSİ PROGRAMI

- 2018 programı, en fazla kazanımın birinci sınıfta en az kazanımın 3. sınıfta olması, 6 üniteden oluşması, kazanımlara yönelik açıklamalara yer verilmesi bakımından 2015 programına benzerdir.

Ünite No	Ünite Adı	Kazanım Sayısı		
		1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
1	Okulumuzda Hayat	17	11	10
2	Evimizde Hayat	7	9	8
3	Sağlıklı Hayat	7	7	5
4	Güvenlik Hayat	7	6	7
5	Ülkemizde Hayat	7	8	9
6	Doğada Hayat	8	9	6
Toplam		53	50	45

Yararlanılan Kaynaklar

Gündođan, A. (2020). Hayat bilgisi dersinin dünyadaki ve türkiyedeki tarihsel gelişimi. Ankara: Pegem Akademi

MEB. (2018). Hayat bilgisi öğretim programı. Ankara.

Sađlam, H. İ. (2015). *Hayat bilgisi öğretimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık

Şimşek, S. (2014). *Sınıf öğretmenleri ve adayları için hayat bilgisi öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık